

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach**

Kielce, dnia czerwca 2010 r.

**Pan
Tomasz Kuszewski
Nadleśniczy
Nadleśnictwa Zagnańsk**

P/09/158
LKI-410-24-7/2009

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach przeprowadziła kontrolę w Nadleśnictwie Zagnańsk (Nadleśnictwo), w zakresie udostępniania w latach 2007-2009 (I półrocze) terenów będących w zarządzie Lasów Państwowych przedsiębiorcom eksploatującym kopaliny pospolite.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole kontroli podpisanym w dniu 27 kwietnia 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Nadleśniczemu niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Pana Nadleśniczego w zakresie objętym kontrolą.

Pozytywną ocenę uzasadnia:

- przestrzeganie obowiązku uzyskiwania zgody dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu (RDLP) na wydzierżawienie gruntów, określonego w art. 39 ustawy z 28 września 1991 r. o lasach², za wyjątkiem umowy dzierżawy gruntów podpisanej w dniu 11 maja 2007 r. z Kopalnią i Zakładem Wzbogacania Kwarcytu „Bukowa Góra” S.A. (KiZWK);
- udostępnianie dzierżawionych terenów po uzyskaniu przez przedsiębiorców decyzji dyrektora RDLP, zezwalającej na ich czasowe wyłączenie z produkcji leśnej.

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości polegały na:

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. z 2005 r. Nr 45, poz. 435 ze zm.

- podpisaniu w 2007 r. z KiZWK umowy dzierżawy gruntów leśnych dla potrzeb wydobywania kopalin, bez wymaganej zgody dyrektora RDLP na udostępnienie tych gruntów;
- niepodejmowaniu działań (do czasu kontroli) w celu wyeliminowania nieuzasadnionego zróżnicowania wysokości czynszu dzierżawnego, przewidzianego w umowach dotyczących wydobywania kopaliny tego samego rodzaju.

1. W okresie objętym kontrolą Nadleśnictwo udostępniło grunty w celu eksploatacji złóż piaskowców KiZWK, na podstawie umów dzierżawy z 14 grudnia 1995 r., 14 stycznia 1997 r., 16 czerwca 2003 r., 1 marca 2005 r. i 11 maja 2007 r. oraz Przedsiębiorstwu Usługowo-Handlowemu „Sosnowica” spółka cywilna (PUH „Sosnowica”), na podstawie umowy z 11 listopada 1998 r.

Zgodnie z powyższymi umowami Nadleśnictwo udostępniło przedsiębiorcom tereny Lasów Państwowych o powierzchni 11,5624 ha, w tym KiZWK – 10,6534 ha oraz PUH „Sosnowica” 0,9090 ha.

Umowy dzierżawy zawarte w latach 1995-2007 przez Nadleśnictwo z KiZWK, dotyczyły poszerzenia istniejących wyrobisk eksploatowanych przez tego przedsiębiorcę o kolejne tereny. Nie dokonywano wyboru innych dzierżawców terenów należących do Lasów Państwowych.

Kolejne grunty udostępniano KiZWK po uzyskaniu (na wnioski ww. przedsiębiorcy) zgody dyrektora RDLP na czasowe wyłączenie z produkcji leśnej gruntów objętych dzierżawą, wydanej na podstawie art. 5 ust. 1 i art. 11 ustawy z 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych³.

Umowa dzierżawy gruntów z 11 maja 2007 r. z KiZWK podpisana została przez Nadleśnictwo bez zgody dyrektora RDLP, wymaganej art. 39 ustawy o lasach. Nadleśnictwo wystąpiło o wyrażenie zgody dopiero po ponad pięciu miesiącach od podpisania umowy, w związku z zaleceniami dyrektora RDLP po kontroli przeprowadzonej w Nadleśnictwie w 2007 r. Pozostałe umowy z KiZWK zawarte zostały z zachowaniem trybu przewidzianego w ww. art. 39 ustawy o lasach.

W umowach dzierżawy zawarto zapisy dotyczące: okresu obowiązywania umowy, decyzji dyrektora RDLP zezwalającej na czasowe wyłączenie gruntu z produkcji leśnej (w tym określającej cele dzierżawy), określenia obowiązków dzierżawcy w zakresie sposobu i terminów regulowania należności, obowiązku dokonania wycinki drzewostanu na koszt dzierżawcy oraz obowiązku przywrócenia własności gruntu przez rekultywację terenu po zakończeniu wydobywania.

Umowa dzierżawy zawarta przez Nadleśnictwo w dniu 11 listopada 1998 r. z PUH „Sosnowica”, dotyczyła nieużytków, w związku z czym, zgodnie z przepisami ww. ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, nie było obowiązku uzyskania decyzji dyrektora RDLP zezwalającej na wyłączenie ww. gruntów z produkcji.

W postanowieniach umowy, zawartej na czas nieokreślony, przewidziano obowiązki dzierżawcy zabezpieczające interes Nadleśnictwa, dotyczące m.in. warunków wypowiedzenia

³ Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266 ze zm.

umowy (w tym natychmiastowego jej rozwiązania w przypadku użytkowania gruntu niezgodnego z przeznaczeniem lub oddania go innym podmiotom do użytkowania bez zgody nadleśnictwa), nieprzestrzegania wymogów ochrony środowiska, przestrzegania obowiązujących zasad eksploatacji kopalni (w tym obowiązek rekultywowania terenu nieprzeznaczonego do dalszej eksploatacji).

2. Analiza ww. sześciu umów dzierżawy gruntów w związku z eksploatacją kopalni, zawartych przez Nadleśnictwo z KiZWK i PUH „Sosnowica”, wykazała występowanie znacznego zróżnicowania wysokości czynszu dzierżawnego, w przeliczeniu na 1 ha gruntów, w przypadku kopaliny tego samego rodzaju (piaskowca). W umowach tych, wysokość rocznego czynszu dzierżawnego za 1 ha wynosiła od 1 tys. zł (umowa podpisana w dniu 11 maja 2007 r. z KiZWK) do 26 tys. zł (umowa podpisana w dniu 10 listopada 1998 r. z PUH „Sosnowica”).

Ze złożonego wyjaśnienia przez Pana Nadleśniczego wynika, że podjęto już działania mające na celu przeprowadzenie renegotjacji umów zawartych z KiZWK, w związku z zarządzeniem dyrektora RDLP z dnia 7 stycznia 2010 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania jednolitych wskaźników krotności opłaty eksploatacyjnej, wyliczonych dla danego rodzaju kopaliny.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o:

- 1) zawieranie umów dzierżawy z przedsiębiorcami wydobywającymi kopaliny, po uzyskaniu zgody dyrektora RDLP, zgodnie z art. 39 ustawy o lasach;
- 2) kontynuowanie działań w celu dokonania analizy zawartych umów na dzierżawę gruntów leśnych w związku z wydobywaniem kopalni, w zakresie wysokości należnego czynszu dzierżawnego i potrzeby jej aktualizacji.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Nadleśniczego w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Nadleśniczemu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.